

Mengekalkan Integriti Kewangan

Bank terus komited untuk memelihara integriti sistem kewangan Malaysia dalam suasana pandemik dengan memastikan institusi pelapor terus patuh terhadap standard pencegahan pengubahan wang haram dan pencegahan pembiayaan keganasan (*anti-money laundering and countering financing of terrorism, AML/CFT*).

Peranan Bank

Di bawah Akta Pencegahan Pengubahan Wang Haram, Pencegahan Pembiayaan Keganasan dan Hasil Daripada Aktiviti Haram 2001 (*Anti-Money Laundering, Anti-Terrorism Financing and Proceeds of Unlawful Activities Act 2001, AMLA 2001*), Bank berperanan sebagai Unit Perisikan Kewangan (*Financial Intelligence Unit, FIU*) dalam negara. Bank turut bertanggungjawab menerajui rejim pencegahan pengubahan wang haram dan pencegahan pembiayaan keganasan yang teguh dengan kerjasama Kementerian dan agensi yang berkaitan, demi melindungi negara daripada risiko dan ancaman pengubahan wang haram dan pembiayaan keganasan (*money laundering and terrorism financing, ML/TF*). Tanggungjawab ini termasuk menyokong, menyelia dan menguatkuasakan pematuhan terhadap peraturan AML/CFT oleh institusi pelapor yang terdiri daripada institusi kewangan, institusi kewangan bukan bank (*non-bank financial institutions, NBFi*)¹, serta perniagaan dan profesion bukan kewangan yang ditetapkan (*designated non-financial businesses and professions, DNFBP*)².

¹ Termasuk syarikat kredit, perniagaan pemajakan dan pemfaktoran serta perkhidmatan kewangan melalui pos.

² Termasuk kasino, peguam, akauntan, peniaga logam berharga atau batu permata, perniagaan perjudian, pemegang pajak gadai, syarikat amanah dan ejen harta tanah berdaftar.

Peranan yang dijalankan oleh Bank memerlukan kerjasama yang erat dengan agensi penguatkuasaan undang-undang (*law enforcement agencies, LEA*) dalam negara untuk memastikan hasil risikan kewangan disalurkan dengan kadar segera dan berkesan. Bagi memupuk tindakan berjaga-jaga dan responsif dalam menangani aktiviti ML/TF yang sentiasa berubah, maklumat yang berkaitan dengan trend, teknik dan ancaman ML/TF terkini juga dikongsi dengan LEA dan institusi pelapor. Bank juga mempengerusikan dan berperanan sebagai sekretariat kepada Jawatankuasa Penyelaras Kebangsaan bagi Pencegahan Pengubahan Wang Haram (*National Coordination Committee to Counter Money Laundering, NCC*), yang diwakili oleh 16 Kementerian dan agensi Kerajaan. Platform antara agensi ini bertanggungjawab menyelaras, melaksana dan memantau inisiatif AML/CFT pada peringkat kebangsaan.

Tindak balas terhadap pandemik COVID-19

Bank telah memberikan keutamaan untuk membantu industri menangani cabaran ketika negara menghadapi keadaan pandemik supaya institusi pelapor lebih berwaspada terhadap jenayah yang timbul disebabkan kerentanan situasi pandemik. Bagi tujuan ini, Surat Pekeliling Mengenai Kehendak Pengawalseliaan terhadap Langkah-Langkah AML/CFT semasa Pandemik COVID-19 telah dikeluarkan pada bulan April 2020 untuk memberikan panduan tambahan mengenai pematuhan keperluan AML/CFT dengan mengambil kira impak COVID-19 terhadap operasi perniagaan. Antara lain, dokumen ini memperjelas fleksibiliti pengawalseliaan yang diberikan kepada institusi pelapor dalam melaksanakan langkah-langkah usaha wajar pelanggan (*customer due diligence, CDD*) secara jarak jauh berikutan pelaksanaan perintah kawalan pergerakan. Hal ini dapat memastikan akses yang berterusan kepada perkhidmatan kewangan. Bank juga mengeluarkan beberapa siri dokumen khidmat

Gambar Rajah 1: Rejim AML/CFT Malaysia

Bank Negara Malaysia – FIU di bawah AMLA 2001

Mewujudkan rangka kerja AML/CFT menyeluruh

Dasar			
Menyelaras, melaksana dan memantau inisiatif AML/CFT kebangsaan			
Fungsi	Pihak Berkepentingan yang Terlibat		Kerjasama Antarabangsa
Langkah Pencegahan	Institusi Pelapor <ul style="list-style-type: none"> Melaksanakan obligasi AML/CFT 	Pihak Berkuasa Penyelia <ul style="list-style-type: none"> Menyelia dan memantau pematuhan AML/CFT oleh institusi pelapor 	Kerjasama dengan rakan penyelia asing
Risikan	Unit Risikan Kewangan (FIU) <ul style="list-style-type: none"> Mengumpul, menganalisis dan menghantar hasil risikan kewangan kepada agensi penguatkuasaan undang-undang 		Kerjasama melalui pertukaran risikan kewangan dengan FIU asing
Siasatan	Agensi Penguatkuasaan Undang-Undang (LEA) <ul style="list-style-type: none"> Menyiasat kesalahan predikat dan ML/TF 		Kerjasama berhubung dengan siasatan bersama-sama rakan sejawat asing
Dakwaah & Badan Kehakiman	Dakwaah & Pihak Berkuasa Badan Kehakiman <ul style="list-style-type: none"> Membuat dakwaan berhubung dengan kesalahan predikat dan ML/TF, mengenakan hukuman yang berkesan, setara dan bersifat menghalang (<i>dissuasive</i>), serta merampas hasil aktiviti haram dan peralatan sesuatu kesalahan 		Kerjasama melalui bantuan perundangan bersama, ekstradisi dan kerjasama antarabangsa lain

nasihat kepada institusi kewangan, penanggung insurans dan pengendali takaful serta perniagaan perkhidmatan wang mengenai jenayah yang berkaitan dengan COVID-19, trend ML/TF dan tanda-tanda amaran (*red flags*) bagi membantu pemantauan transaksi dan juga pengesanan transaksi yang mencurigakan. Usaha ini, bersama-sama pelan kesinambungan perniagaan (*business continuity plan*, BCP) institusi pelapor yang kukuh, bertujuan untuk mengekalkan integriti dan keyakinan terhadap sistem kewangan sambil memastikan perkhidmatan kewangan dapat disediakan kepada orang ramai secara berterusan tanpa sebarang gangguan sepanjang tempoh pandemik. Dalam tempoh ini, institusi pelapor terus mengemukakan laporan transaksi yang mencurigakan (*suspicious transaction report*, STR), yang disokong oleh keupayaan pemantauan dan analisis, yang sebahagian besarnya kekal utuh terutamanya dalam kalangan institusi kewangan.

Memperkuh rangka kerja AML/CFT

Bank mengawal dan menyelia lebih 30,000 institusi pelapor dalam sektor kewangan dan bukan kewangan

di bawah rangka kerja AML/CFT. Sebagai barisan pertahanan pertama terhadap jenayah kewangan, institusi pelapor tertakluk pada keperluan yang ditetapkan dalam dokumen dasar yang berkenaan³ bagi mengenal pasti dan mengurangkan risiko ML/TF.

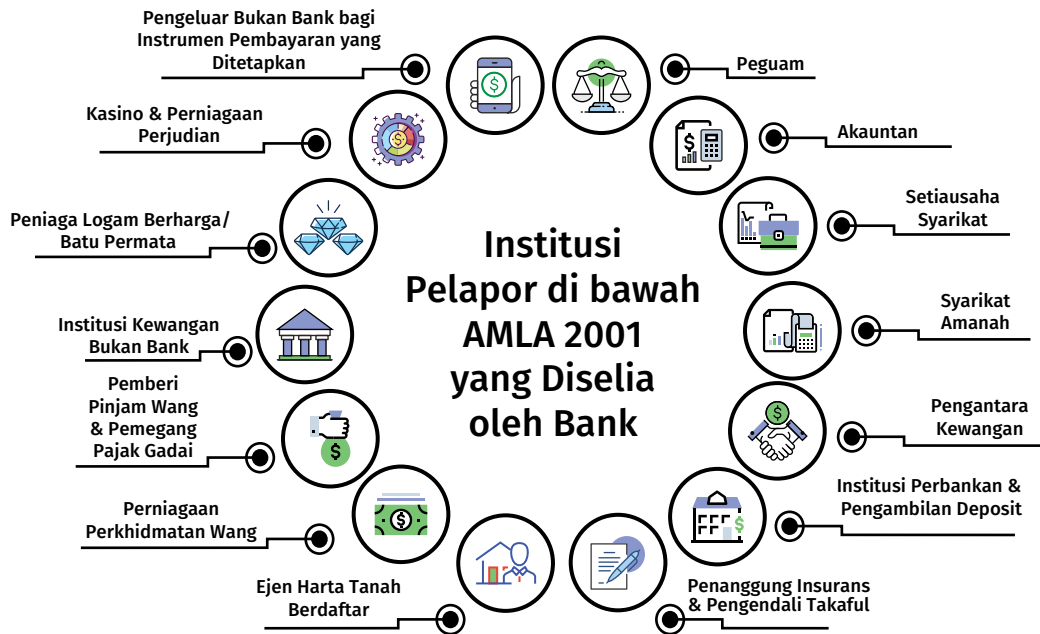
Pada tahun 2020, Bank telah mengeluarkan dua dokumen panduan⁴ mengenai pemunyaan benefisial dan pengesahan identiti pelanggan. Panduan ini bertujuan memudahkan pelaksanaan keperluan-keperluan yang ditetapkan dalam dokumen dasar selain mengesyorkan langkah-langkah untuk memperkuh kawalan terhadap transaksi dan hubungan perniagaan yang berisiko tinggi.

Sebagai sekretariat NCC, Bank telah menjalankan kajian semula yang menyeluruh terhadap pengaturcaraan sedia ada, yang antara lain melibatkan penjajaran semula fokus dan hala tuju kebangsaan berkenaan AML/CFT selaras dengan perkembangan landskap teknologi dan risiko. Pelan strategik kebangsaan

³ Dokumen Dasar Pencegahan Pengubahan Wang Haram, Pencegahan Pembiayaan Keganasan dan Sekatan Kewangan Bersasar untuk Institusi Kewangan, DNFBP dan NBF1.

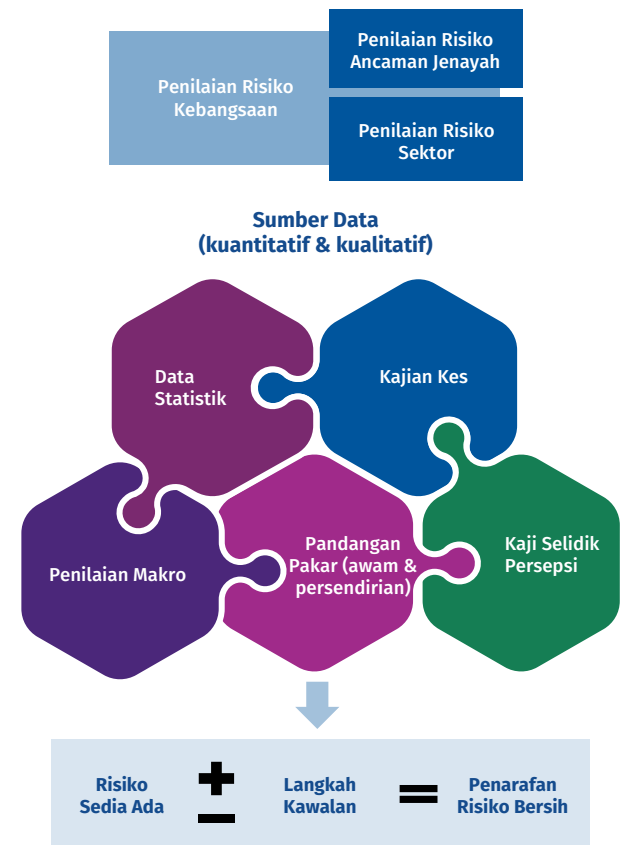
⁴ Panduan Pemunyaan Benefisial dan Panduan Pengesahan Pelanggan Individu untuk Usaha Wajar Pelanggan.

Gambar Rajah 2: Institusi Pelapor di bawah AMLA 2001 yang diselia oleh Bank

yang baharu akan lebih menekankan kerjasama yang lebih teguh melalui inisiatif bersama antara agensi serta penggunaan teknologi seperti analisis data,

Gambar Rajah 3: Penilaian Risiko Kebangsaan

dalam menyokong fungsi risikan, penyeliaan dan penyiasatan. Akhir sekali, pelan strategik ini akan mengambil kira hasil dapatan daripada Penilaian Risiko Negara (*National Risk Assessment, NRA*) yang sedang dijalankan. Penilaian ini dijalankan setiap tiga tahun pada peringkat kebangsaan dan bertujuan untuk menilai sejauh mana Malaysia terdedah kepada jenayah berisiko tinggi, serta jurang kelemahan pelbagai sektor, termasuk terhadap risiko baru muncul dalam landskap ML/TF.

Penyeliaan terhadap DNFBP dan NBFI

Berikutan pandemik yang melanda, Bank telah mengubah pendekatan penyeliaannya ke atas DNFBP dan NBFI dengan memberikan tumpuan terhadap penyeliaan secara jarak jauh. Pendekatan ini termasuk pemeriksaan yang melibatkan sidang video serta penggunaan instrumen pengawasan luar premis seperti Laporan Data dan Pematuhan 2020 (*Data and Compliance Report, DCR*). Bank juga telah mengadakan 12 klinik DCR secara dalam talian bagi memberikan panduan kepada institusi pelapor untuk mengemukakan maklum balas yang tepat. Panduan yang diberikan telah berjaya meningkatkan maklum balas DCR sebanyak sepuluh kali ganda berbanding dengan tahun 2019. Bank juga telah mengadakan beberapa sesi perbincangan dan interaksi

secara maya, bersendirian serta melalui kerjasama dengan badan pengawalseliaan sendiri (*self-regulatory bodies, SRB*)⁵ dan persatuan industri untuk menangani isu AML/CFT yang dihadapi oleh industri dan seterusnya meningkatkan pemahaman mengenai pengawalseliaan AML/CFT. Sesi ini termasuk enam siri webinar, penyediaan pakar untuk webinar atau dialog yang dianjurkan oleh SRB, penerbitan tiga video kesedaran dan penerbitan buletin yang menyentuh topik ringkas mengenai AML/CFT serta isu yang berkaitan dengan COVID-19. Secara keseluruhan, inisiatif peningkatan pemahaman mengenai AML/CFT telah mencatatkan pertambahan penyertaan sebanyak dua kali ganda berbanding dengan tahun lepas. Di samping itu, dalam usaha untuk menambah baik pelaksanaan langkah-langkah pematuhan AML/CFT secara berterusan, inisiatif yang dipacu industri, pemantauan pematuhan AML/CFT yang diterajui SRB dan program latihan kepada tenaga pengajar (*train-the-trainer*) telah mencapai kemajuan yang memberangsangkan.

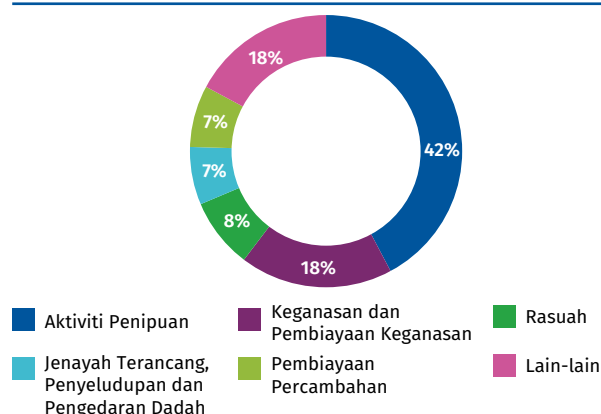
Perkongsian risikan kewangan dan menyokong penguatkuasaan undang-undang

Sebagai kustodian risikan kewangan di bawah AMLA 2001, Bank mengumpul, menganalisis dan menyalurkan risikan kewangan yang disyaki berkaitan dengan aktiviti ML/TF kepada LEA dalam negeri dan FIU asing, untuk siasatan lanjut ke atas kesalahan di bawah bidang kuasa mereka. Bagi membolehkan tanggungjawab ini dilaksanakan dan seterusnya melindungi sistem kewangan, Bank bergantung pada pelaksanaan obligasi pelaporan yang teratur, termasuk pengendalian CDD serta penghantaran STR dan laporan nilai ambang tunai (*cash threshold reports, CTR*) oleh institusi pelapor secara berkualiti dan tepat pada waktunya. Sebagai ahli Pasukan Petugas Tindakan Kewangan (*Financial Action Task Force, FATF*)⁶ dan Kumpulan FIU Egmont

(*Egmont Group of FIU*)⁷, Bank komited untuk memastikan pematuhan terhadap Saranan FATF⁸, serta mempunyai obligasi tertentu untuk mematuhi kebebasan operasi dan tahap kerahsiaan yang tinggi dalam mengendalikan maklumat risikan yang dikongsi antara agensi penguatkuasaan dan FIU asing.

Bilangan STR yang dihantar oleh institusi pelapor meningkat sebanyak 18% kepada 133,978 pada tahun 2020. Secara khususnya, Bank mendapati kenaikan yang ketara dalam penghantaran STR adalah berkaitan dengan penipuan, perjudian haram, pertaruhan haram dan kesalahan cukai yang disyaki. Lebih 80% hasil risikan kewangan yang dikemukakan kepada LEA pada tahun 2020 berunsurkan jenayah berisiko tinggi⁹, yang kebanyakannya disyaki berkaitan dengan aktiviti penipuan (42%). Pendedahan tersebut juga telah membawa kepada penangkapan dan seterusnya pendakwaan terhadap lebih 50 individu yang terlibat dalam kegiatan rasuah dan perjudian haram. Selain itu, hasil pendedahan ini juga telah mendorong kepada rampasan hasil jenayah bernilai lebih RM366 juta dan pemerolehan semula hasil sebanyak lebih RM172 juta. Hasil pendedahan ini juga telah membolehkan pembekuan dibuat ke atas hasil haram yang disimpan di luar negara serta pemerolehan semula dana yang dipindahkan secara penipuan.

Rajah 1: Peratus hasil risikan berkaitan dengan jenayah serius

Sumber: Bank Negara Malaysia

⁵ SRB merujuk organisasi yang mewakili profesion tertentu (cth. peguam, akauntan atau setiausaha syarikat), dan terdiri daripada ahli daripada profesion tersebut, berperanan menyelia individu yang layak untuk menyertai bidang tersebut dan merupakan pengamal profesion tersebut, dan melaksanakan fungsi penyeliaan atau pemantauan tertentu.

⁶ FATF merupakan badan antara kerajaan yang menetapkan piawaian antarabangsa dan menggalakkan pelaksanaan langkah undang-undang, pengawalseliaan dan operasi yang berkesan bagi memerangi ancaman terhadap integriti sistem kewangan antarabangsa.

⁷ Kumpulan FIU Egmont menyediakan platform yang selamat untuk bertukar-tukar kepakaran dan risikan kewangan bagi memerangi ML/TF, sambil memupuk komunikasi yang lebih baik dalam kalangan FIU.

⁸ Saranan FATF merupakan piawaian dunia yang disahkan pada peringkat antarabangsa untuk memerangi ML/TF, pembiayaan percambahan dan ancaman lain yang berkaitan.

⁹ Jenayah berisiko tinggi termasuk penipuan (42%), rasuah (8%), jenayah terancang (3%), penyeludupan (1%), pengedaran dadah (3%) seperti yang dikenal pasti di bawah NRA 2017, serta keganasan dan pembiayaan keganasan (18%) dan pembiayaan percambahan (7%).

Berdasarkan STR yang diterima berkaitan penipuan, akaun keldai¹⁰ (*mule account*) didapati telah disalahgunakan dengan lebih meluas dalam melakukan pelbagai jenis penipuan. Bagi menangani isu yang semakin membimbangkan ini, pendekatan yang menyeluruh dan terselaras telah dirumuskan oleh pihak berkuasa melalui tindakan penguatkuasaan tegas di bawah AMLA 2001. Untuk mempergiatkan usaha ini, Bank telah melaksanakan langkah pencegahan dengan mempertingkatkan tahap kesedaran orang ramai dan menambah baik platform interaksi dengan mereka melalui platform 'Amaran Scam' untuk memberikan amaran berkenaan dengan risiko penyalahgunaan akaun mereka. Bagi tujuan ini, Bank menggalakkan perkongsian maklumat yang lebih lancar dalam kalangan institusi pelapor dan pihak berkuasa yang berkaitan untuk berfungsi sebagai mekanisme amaran awal supaya dapat mengesan pemegang akaun keldai dengan lebih cekap, serta memastikan dana dalam akaun tersebut dapat dibekukan.

Bank memanfaatkan hubungannya yang erat dengan pihak berkepentingan utama dalam usaha berterusan untuk membanteras jenayah kewangan. Salah satu platform tersebut ialah Rangkaian Perisikan Kewangan Malaysia (*Malaysian Financial Intelligence Network, MyFINET*), iaitu platform perkongsian awam-swasta di Malaysia yang bertujuan untuk memudahkan perkongsian maklumat antara sektor awam dengan swasta dan seterusnya meningkatkan kemampuan sektor swasta untuk mengesan tingkah laku dan transaksi yang mencurigakan berkaitan dengan jenayah serius, seperti rasuah, pembiayaan percambahan (*proliferation financing, PF*)¹¹ dan perdagangan orang dalam (*insider trading*). Platform ini juga berupaya untuk memberikan sokongan yang berterusan kepada FIU asing, dan ini terbukti berkesan dengan pemerolehan semula dengan serta-merta dana yang dipindahkan secara penipuan ke dalam akaun bank di Malaysia berjumlah RM7 juta.

Bank terus meningkatkan keupayaannya untuk memantau dan mengesan jenayah menggunakan sains data untuk menganalisis STR bagi mengenal pasti STR yang memerlukan perhatian segera. Pendekatan ini

merupakan sebahagian daripada usaha yang lebih besar untuk memanfaatkan sains data bagi membuat jangkaan risiko yang bakal dihadapi, meningkatkan keberkesanan analisis terutamanya bagi kes-kes yang rumit, dan mengumpulkan pendedahan berkualiti dan berimpak tinggi untuk LEA yang berkenaan.

Penyertaan global untuk memerangi jenayah kewangan

Bank mewakili negara pada peringkat antarabangsa dengan mengambil bahagian dalam pelbagai forum global. Sebagai Pengerusi Bersama Kumpulan Asia/Pasifik mengenai Pengubahan Wang Haram (*Asia/Pacific Group on Money Laundering, APG*)¹² dari tahun 2020-2022, Bank menerajui beberapa bidang keutamaan yang merangkumi peningkatan penyeliaan ke atas sektor-sektor DNFBP, meningkatkan kepakaran dan penggunaan analisis data oleh pihak berkuasa, serta menggalakkan amalan terbaik dalam kerjasama awam-swasta. Selain itu, Bank juga telah menyumbang kepakaran teknikal untuk penilaian bersama¹³ yang dijalankan oleh FATF dan APG.

Satu aspek penting ialah hubungan kukuh Bank dengan pelbagai FIU asing, yang dijalin melalui keahlian Bank dalam Kumpulan FIU Egmont, dan melalui Memorandum Persefahaman (*Memorandum of Understanding, MoU*) dengan negara lain. Sehingga kini, Malaysia telah memeterai sebanyak 44 MoU, dengan empat MoU lagi masih dalam peringkat rundingan.

Pada peringkat serantau, Bank mengetuai tiga projek bersama negara-negara lain dalam Kumpulan Perunding Risikan Kewangan (*Financial Intelligence Consultative Group, FICG*), iaitu suatu forum serantau yang bertujuan untuk meningkatkan kerjasama bersilang dalam pertukaran risikan kewangan dan peningkatan keupayaan berdasarkan keutamaan jenayah transnasional, di samping memperdalam pemahaman risiko ML/TF yang utama pada peringkat serantau. Projek-projek ini termasuk pembangunan tanda-tanda amaran pengubahan

¹⁰ Pemegang akaun keldai merupakan individu yang membenarkan akaunnya digunakan oleh individu lain untuk menerima deposit berkaitan aktiviti penipuan.

¹¹ PF merujuk pembiayaan percambahan senjata pemusnah besar-besaran (*weapons of mass destruction, WMD*) selaras dengan Resolusi Majlis Keselamatan Bangsa-Bangsa Bersatu yang berkenaan, iaitu *United Nation Security Council Resolutions, UNSCR 1718 (2006)* mengenai Republik Rakyat Demokratik Korea dan resolusi penggantinya dan *UNSCR 2231 (2015)* berkaitan dengan Iran.

¹² APG merupakan organisasi antara kerajaan serantau, yang tertumpu pada usaha untuk memastikan pematuhan berkesan terhadap piawaian antarabangsa yang ditetapkan oleh FATF. APG adalah sebahagian daripada rangkaian global yang merangkumi organisasi-organisasi yang serupa (iaitu *FATF-Style Regional Bodies, FSRB*) dan adalah yang terbesar dari segi keahlian dan saiz geografi.

¹³ Penilaian bersama ialah sistem tinjauan negara setara yang menganalisis tahap pematuhan standard AML/CFT antarabangsa serta keberkesanan langkah-langkah yang diambil oleh negara tersebut.

hasil rasuah transnasional dan pembentukan platform yang selamat bagi perkongsian maklumat untuk memudahkan komunikasi serta perkongsian maklumat antara FIU serantau.

Langkah selanjutnya

Bank akan terus berusaha untuk melindungi integriti sistem kewangan. Bagi langkah

selanjutnya, usaha yang akan dilaksanakan termasuk memanfaatkan teknologi untuk menambah baik pemantauan, mendorong hasil risikan kewangan yang berkualiti dan mengekalkan kerjasama yang berkesan dengan pihak berkepentingan utama. Pihak yang berkepentingan akan dapat memerangi ancaman ML/TF dengan lebih responsif dan berkesan dengan kemahiran yang lebih tinggi untuk menjangka dan menentukan ancaman ketara yang bakal dihadapi.